

Pod odrom

Otroci vaških učiteljev

TONE KREGAR

ZGODOVINAR IN GLASBENIK

Ko beseda nanese na učitelje, zlasti tiste v osnovnih šolah, sem težko objektivni. Nimam sicer niti dneva pedagoškega staža, zato pa izhajam iz učiteljske družine, ki je v času mojega najzgodnejšega otroštva celo živela v šolskem učiteljskem stanovanju, kar je bila tam v sedemdesetih letih dvajsetega stoletja še vedno pogosta praksa vaških okolij, katerih skupek je tvoril našo domovino.

To, da sem bil obdan z učitelji/cami, me je gotovo trajno zaznamovalo. Morda sem bil zato malce mehkužnejši od vrstnikov, a obenem so mi privzgojile (ženska oblika bo najprimernejša) delovne navade, spoštovanje znanja in ljubezen do knjig, obenem pa name prenesle prvinski socialni čut, ki so ga same premogle v občudovanja vredni meri. O njem sem razmišljal ob znani aferi piskajočih malic, ko je bila ravnateljica ene celjskih osnovnih šol izpostavljena javnemu linču, čeprav se je kmalu izkazalo, da konkretna sramota ni bila posledica brezsrčnosti ali načrtne stigmatizacije otrok, temveč nerodnosti in nemoči ob nujnem urejanju realnih težav, ki bi jih na prvem mestu moral reševati oziroma preprečiti sistem na nacionalni ravni. Takrat sem se spomnil svojih učiteljic, ki so bolj malo razpravljale o diskriminaciji in otrokovih pravicah, saj ta terminologija še ni bila v obtoku. Brez seminarjev, zloženek in elaboratov so bile, po današnjih standardih, teoretično slabo podkovanе, pa vendarle so znale prepoznati lačnega otroka. Le

da v teh primerih niso zagnale vika in krika, klicale medijev, socialne službe ali ministrstva. Med prvim odmorom so ga nevpadljivo odpeljale v šolsko ali kar v svojo kuhinjo, mu namazale kos kruha in pogrele šalico mleka. Otrok je v miru pojedel in se vrnil v razred, brez piskanja in poroga sošolcev. Seveda so se kasneje o tem, tudi o marsičem drugem, previdno, a odločno pogovorile s starši - v glavnem se je obneslo, vedno ne. V kraje med Kozjanskim in Haložami sta modernizacija in z njo povezan spremenjeni odnos do otrok vstopala pozno, plaho in počasi. Zanimarjenost in pomanjkanje, natopljena z alkoholom, sta bila marsikje vidna že od daleč, čeprav bi v tistih časih o lakoti že težko govorili in vsaka še tako uborna bajta je premogla vsaj vrt, njivo in kravo mlekario. Šolsko malico pa je bilo, socializem gor ali dol, tudi takrat treba plačati. Zato so iznajdljive učiteljice, ki so tudi same zrasle v tem okolju, kmečkimi materam svojih šolarjev ponudile možnost, da zanj, namesto denarja, prispevajo kar domače pridelke, od jabolk do kislega zelja. Rezultat tega, čemur bi danes rekli blagovna menjava ali samooskrba, je bil ta, da smo v podružnični šoli pod Donačko goro vsi brez izjeme malicali dobro, zdravo in poceni.

Ta zgodba je seveda arhaična. V dobi interneta se od učiteljev več ne pričakuje, da bodo misijonarji kulture in prosvete, pa vendarle je njihova današnja vloga le na videz manjša in lažja. Dokaz so vedno nove afere in pojavi v slovenskih šolah. Od razvajenih, permisivno (ne)vzgojenih

Vse anomalije sodobne družbe najbolje vidijo učitelji

objestnežev, ki se obmetavajo s hrano, preko medvrstniškega nasilja in mikrofašistične zlobe do zastrašujočega naraščanja čustveno ranjenih in socialno prizadetih, celo lačnih otrok. Vse anomalije sodobne družbe najbolje vidijo in občutijo prav učitelji, ki niso le njihov amortizer, ampak pogosto tudi priročni grešni kozli ter tarča podcenjujočih očitkov tako politike kot javnega menja ter družbe nasploh. Kar je v dobršni meri posledica že desetletja prisotnega stereotipa, da je učitelj pač lahko vsak oziroma da so to postali tisti, ki niso bili sposobni za nič boljšega. Res je, tudi sam sem že srečal in na lastni koži občutil dosti pedagoških delavcev, med njimi tudi kakšnega ravnatelja, katerih motivacija, pristop, predvsem pa obzorja so, blago rečeno, preozka za delo, ki ga opravljajo, a to žal velja tudi za ljudi iz vrst ekonomistov, pravnikov, zdravnikov in vseh ostalih. Pri čemer je, roko na srce, za učenje abecede in poštevanke srčen in predan odnos do otrok in poklica vendarle pomembnejši od sicer dobrodošle intelektualne širine. A še dosti hitreje lahko naštejemo pedagoge, ki se trudijo svoje poslanstvo opravljati po najboljših močeh in se kljub zbirokratiziranosti in prenormiranosti učnih procesov in obveznosti še dodatno posvečajo svojim učencem, tako tistim bolj, kot tistim manj nadarjenim. In ki obenem v svojih vaških (tudi formalno mestnih) okoljih prostovoljno in brezplačno opravljajo vrsto socialnih, humanitarnih, kulturnih, športnih in drugih, občemu dobremu namenjenih dejavnosti. Ker jim pač ni vseeno za to, v kakšnem okolju živijo in se razvijajo otroci tudi po tem, ko stopijo iz njihovega razreda oziroma šole. In ker je ta lastnost izmed vseh cehev ali poklicev učiteljskemu že tradicionalno in očitno še vedno najbližja.

Zato bi ob vsej aktualni polemiki okrog šolniškega (ne)dela in (ne)plačila veljalo vsaj za hip pomisliti tudi na to, kaj vse so tej družbi dale in še dajejo generacije vaških učiteljev. Navsezadnje smo vsi njihovi otroci.

Tako kot kulturna pijača Co podjetju za proizvodnjo ž izdelal Emerik Zelinka) in pašteta Kekec (njeno blag Miroslav Flisar, lastnik po nadaljuje s proizvodnjo K mnogih generacij.

Ob takšnih blagovnih zn simbol, oblika ali kombin ali storitev ponudnikov t konkurenčnih, se ponava emocionalni kapital, ki n zavedanja o tem, da so bi nekdanje Jugoslavije, kot umestiti med več kot le s

Kot zgled, kako blagovna korporativna ali izdelčna na imenu, logotipu, barva lih, je prof. dr. Bojan Pret prvih avtoritet na področ pravic in znamk, v nedav Večer izpostavil Gorenje.

S tem, ko to podjetje post tudi na Balkanu, ko izkor brenda še iz časov skupne veliko vlaga v raziskave i globalnih trgih.

Kot je bil to v smučarji n Pretnarja v večji meri izk kot še vedno inovativno p postavljanje in opremljam prvenstva v rokometu v K blagovnih znamk, tega n kapitala podjetij, opozarj sko zaščito (ta ima podob še danes v nos sosedom A

Ker je poleg Elana na spis prodajajo, tudi Telekom, je to podjetje opustilo uv saj to znižuje Telekomove vrednost. Ali so banke, k njegove blagovne znamk Mercatorjevih predstavni šnja dražbo Pomurkinih

Bi bilo presenečenje, če bi nami za kranjsko klobasc trgov, predvsem na Hrva Konzum? S tem bi si nam bi se odločil za odprodajo

Kako se bo novi lastnik k zadnjih let vse bolj priljub po principu "sam svoj mo Bruslja na tem področju r

Če bo, potem se nam lahl prva je v okrožju San Fran podjetjih, ki se financiraj glavnem mestu Srbije, sin ženske obline, katerih "ra kot pri tehnoloških podje

Bo pri blagovnih znamka povezavi intelektualne la podjetniki, kot so Boscar premalo.

Spomini v konzervi